

**ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“**  
 вносить: в Австрії:  
 на цілий рік . . . . . 24 К  
 на пів року . . . . . 12 К  
 на чверть року . . . . . 6 К  
 на місяць . . . . . 2 К

**За границю:**  
 на цілий рік: зі щоденною ви-  
 силкою 7 доларів або 14 рублів;  
 з висилкою двічі в тижні 6 до-  
 ларів або 12 рублів; з висилкою  
 що суботи 5 доларів або 10 руб.  
 Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.  
 Конто почт. щадниці ч. 98.704.

# РУСЛАНА

християнсько-суспільний ДНЕВНИК.

„Вирвеш ми очи і Душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,  
 бо руске ми серце і віра руска“. — З Русла нових пошльмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім  
 неділь і руских свят о 5 год.  
 по полудні. — Редакція, адміні-  
 страція і експедиція „Руслана“  
 при ул. Хмельовского ч. 15, II.  
 поверх. Експедиція місцева  
 в Агенції Соколовского в паса-  
 жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на  
 попередню застерогу.

Рекламації лише неопечатані  
 є вільні від порта. — Оповіст-  
 кі звичайні приймають ся по ц. і  
 20 с. від стрічки, а в „Надіє-  
 нім“ 40 сот. Подяки і приватні  
 донесеня по 30 сот. від стрічки

## Почини польско-руських переговорів.

(Δ) Не раз ми вже вказували на се, що народно-політичні спори обертають ся від десятих літ около німецько-чеського спору і в осереднім правительстві а також в державній раді великі сторони парламентарні мають звичайно на багноті тільки німецько-чеський спір народний і цілою журбою тих кругів є змагане до полагоди сего спору. Не хочемо перечити великої ваги німецько-чеських взаємин для Австрії а навіть для цілої монархії і не раз ми також уже вказували на се, що полагода сего спору булаб вельми бажана також з нашого українсько-руського становища бо у великій часті через сей німецько-чеський розлад не може державна рада дійти до правильної і усійшої роботи законодавчої, а се відбиває ся і на нашій укр. рускій справі і ми Русини, так скаватиб, не можемо прийти до слова.

Тимчасом українсько-руське питання і уладжене краєвих взаємин до польського табору в Галичині не є зовсім якоюсь домашньою справою, як се хотіли би представити деякі польські або й правительственні політики, але се є питання далекосяглого значіння не тільки для Австрії, але й для всієї Австро-угорської монархії. Досить приглянути ся ніпіншим подіям воєним італійсько-турецким які відбувають ся могутими потрясеннями на південнім сході Європи і ворушують всі відносини на балканським півострові, котрі в найближшій хвилі можуть також нашу монархію втягнути мимохіть до діяльної участі. А при всім тим не можна забувати того, що українсько-руський нарід заселює не тільки півні-

чно-східну частину Австро-угорської монархії, але також цілу південну Росію, де число його є мало що не в осмеро більше, як укр.-руське населення в Австро-Угорщині. Отже вже своїм географічним положенням і розселенням укр. руский нарід може мати велике значіння в подіях політичних, які можуть розіграти ся в найближшій будучині. Досить вказати на розмову чеського москвофіла посла Крамаржа з дописцем впливового російського дневника „Новое Время“. На погляд-ра Крамаржа найбільшою небезпечкою для Росії є український рух, а сим признає він велику вагу українсько-руського народу з східно-європейським питанням, яке з такою силою втискає ся в днину чергу європейської політики.

Що Росія се дуже добре відчуває і розуміє, бачимо ми наглядно на розведеній на широкі розміри схизматичній і московській пропаганді в Галичині, якою она собі приготувлює підвалини для будучої акції в нашім краю. А вість, що російська рада міністрів ухвалила предложити думі закон про удержавлене варшавско-віденської залізничної задля важних стратегічних причин, кидає яскраве світло на наміри царської держави. В найближших числах обговоримо також видану в Росії розвідку про „Значеніє Русскаго Прикарпатя для Росії“, котра зовсім вразно висловлює намір її, що до Галичини і поселення в ній Русинів.

Отсе стає певним доказом, що польсько-руське питання в Галичині може ще більшу має вагу для Австро-угорської монархії, як німецько-чеське і що відповідна і справедлива полагода сего питання є справою не тільки великої ваги, але й справою наглою і невідкладною.

Відчувають се вже в часті деякі польські політики, але многи з них піддержували і підмагали наших домородних москвичів, а деякі ще й нині йдуть їм на руку, в своїй загорілости і заслїпленю. Думали они а деякі ще думають тим способом поборювати і викорінювати в Галичині „український радикалізм і гайдамаччину“, не тямлячи сего, що якраз пооблюванем москвичам викликали сей радикалізм і політикою сею довели, як се означив недавно „Wiek nowy“ в переповідженій нами передовілі в ч. 256. (До чого все то доведе?), що жертвою сеї необачної політики упав гр. Поточкий.

Передові польські політики оцінюють вже в часті грозу для себе а навіть і для монархії розвельможення москвичів в Галичині і простяганя рамен російського поліпа, а з другого боку потребу порозуміння з Русинами і вдоволення домаганям нашим. Задля того передові польського кола др. Білінський вислав запросини до президії укр.-руск. клубу парламентарного на нараду в справі порозуміння що до переведеня кількох важних для Поляків і Русинів справ в соїмі. Над сими запросинами відбув укр. руск. клуб нараду і означив своє становище, як ми се звістали у вчерашнім числі в телеграмах.

Одначе дневники всепольського і подільського стороництва відносять ся до сих починів в справі польско-руських переговорів з нетавною неприхильністю і вказують при тим на дівичу промову посла Глубовича і промову провідника буковинських Русинів посла Н. Василяка а також на поступок представників укр. руского клубу сїпротив міністра Залеского, котрого застали запрошеного на нараду у міністра-предсїдника гр. Штірґка і там застерegli ся проти

его присутности при переговорах з міністром-предсїдником.

Становище наше що до сеї останної справи зазначили ми давніше, коли то міністер Залеский заявив охоту явитись в укр.-руським клубі, щоби порозуміти ся з ним що до домагань укр.-руск. народу і нині повтараємо се саме, що укр.-руск. клуб не улекшує собі таким поступованем задачі.

Колиж всепольські і подольські часописи намагають ся зневіру польських кругів до польско-руського порозуміння виправдувати промовама пос. Глубовича і Василяка, котрі звучали „w minowom tonie“, то ми могли би вказати на цілий ряд подій з боку польської суспільности, дневникарства а навіть урядових органів, котрі представляють ся прямим роздротовуванем і визиванем рускої суспільности, яка в дуже великій частині бажала би покінченя польско-руського спору, але розуміє ся на основах рівноправности і признаваня потреб і засобів конечних для народно-політичного, культурного і господарского розвитку укр. руского народу. Якійже настрій може в рускій суспільности викликати се, коли навіть в поль. колі виринає гадка, що укр.-руск. університет не може бути у Львові, а хіба в Перемишлі, а до того додає всепольський дневник свою поправку, що навіть в Перемишлі не може він бути, бо се рівнало би ся зрущеню сего міста, а хіба десь в Коломиї? Чи таким способом має бути Русинам дана спроможність до культурного розвитку і поступу?!

Який настрій змусить викликати серед рускої суспільности се, що Рада шк. кр. видає розпорядок що до торжественного обходу по школах народних і середних столітнього ювілею такої загально поваж-

## СЕ І ТЕ.

(Дальше).

У нас приїде сусід до сусіда і говоритиме про політику, про економію, про те, які нам кривди діють ся, але про духову культуру ви мало коли почувате розмову. Таж у нас всього на всього є один літературний орган, котрий не може помістити всіх письменників, а як взяти під увагу, що й той одинокий літературний місячник виходить за кордоном, то покаже ся така дивовижа, що українське письменство в Галичині не має свого органу. Отже — література без літературного органу.

І нікого о се не болять голова, ніхто не жадає такого видавництва, ніхто не виступить з радою, якби то єго заснувати і як удержати при житю.

Добре що нема. Нема й клопоту, а тоб ще гірше жерди ся письменники між собою, ще страшнійші виписували би рецензії на свої твори.

А щож казати з рухом книжковим? Він ще гірше представляє ся, чим дневникарський.

Крім одинокої доволі рухливої жидівської накладні, та крім „Спілки“, котра попадає в застїй, нема ані одной інституції, котра би енергично провадила видавництво українських книжок в Галичині, щоби і друкарню було чим заплатити і авторова яку корону дати за єго труд та за витрачений час.

Як відтрукати підручники шкільні, то не

знаю, чи ціла Галичина в Буковину купить через рік більше як за 40 тисяч книжок. Сорок тисяч на чотири мільони людей, або один чоловік видає один крейдцар річно на свою рідну літературу. То хіба трохи замало.

Але ви скажете: „хлоп навіть того не дасть“.

Правда, у нас таке множество анальфабетів, а годі щоби аналфабет купував книжку для себе. Алеж він повинен купити її для дитини, но бо по собі прецінь бачить як то але бути неграмотним. Повинен, тільки не купить.

Липаю на боці тих нуждарів, що навіть крейдцара на рік не мають, але кілько в нас є таких селян, що повинні би дати найменше гюльдена, коли би їм при кожній нагоді класти на серце, що они повинні купити книжку і прочитати її. А то у нас на всяких вічах, або говорить ся селянам компліменти, що они дуже мудрі, що они всьо найлучше знають, або жадує ся їх, як недітних дітей, що їм цілий свїт кривду робить. Отже такий селянин думає собі на вічу: „коли я такий мудрий; то пощо мені книжки читати?“ — і не читає їх, тільки нарікає на других. Перестаньмо дурити себе, а на тім самі найлучше вийдемо, на тім заробить також наша література.

Поки що лишім на боці селян в нашім рахунку, а почислім тільки інтелігенню. Буде її, т. є сьвящеників, професорів, урядників, учителів, адвокатів і їх помічників, лікарів і т. д. буде їх двацять кілька тисячів, а як

додати до того купців, свідомійших ремісників, дяків нової школи, підофіцерів, то буде коло 40 тисяч родин.

Отже випаде на родину один злр. річно на рідну літературу, або яких 25 К річного видатку від українського інтелігента. Богато більше видає він на сїрники, богато більше на смаровило до чобіт. Чи не стяднож нам, що ми так низко цїнімо потреби свого ума?

А прецінь на всьо инше нас стати, і на кожнім полі ми стараємо ся підбігати за другими, щоби не остати ся позаду.

І вбереть ся наша жінка як не модно, то всеж таки полудоски і до хати дещо прикупить — тільки на точці літератури більшість наших земляків ніякої амбіції не має.

Що варта ті концерти, ювілеї, сьвята поетів і робітників на полі літератури і штуки, коли люди нічо не читають і не знають.

На сьвята наш чоловік поїде і на один день видасть кількадесять корон, а на книжку навіть корони дати не хоче. Як погодити той завал і ту величаву участь нашої суспільности в ювілею Котляревского і Шевченка з тим сумним фактом, що у нас на цілий рік купують за 40.000 книжок?

Скажіть, будьте ласкаві.

Особливо наша інтелігенція мусить задумати ся над тою поважною справою і змінити свою дотеперішню байдужність до літератури і штуки. Бо, або література є потребою народу, такою як всі инші і тоді обовязком кожного є дбати про її розвиток, або є она потребою тільки одиниць т. є поетів і

артистів, а тоді, панове, ви не маєте ніякого права тим людям робити своїх замітів, доволі навіть дуже прикрих, як то у нас увійшло в звичай.

Тепер перший ліпший панок, що на літературу не видає навіть тільки, кілько видає на цїгара, диктує письменникам, як они мають писати і зневажливо пхає свій ніс туди, куди єму нема ніякого діла. Такі відносини загалу до письменників і письменства мусять рішучо змінити ся.

З одного боку байдужність, а з другого зневажливність, а серед того стоїть український письменник в Галичині безрадний і нещасливий. Ніхто єму книжки не видасть, ніхто не журить ся, як він живе, чи має він що їсти і чи має як писати, а коли сей нещасливий чоловік з великою втратою власною видасть книжку, то зі всіх сторін кинуть ся на него з докорами, сьміх з глузом і з неприличними радама, так як би він щось злого зробив.

Колиж він до того не дай Боже, належить до иншої партії політичної, коли не йде під руку тим, що заволоділи монополем патріотизму, або тим, що взяли науку в свою виключну аренду, тоді, або нищать єго, так званими критиками, або хочуть вбити мовчанем.

(Конець буде).

## ФУТРА

дамські і мужескі, для міст і до подорожи, боя, зарукавки, шапки, — спеціальний і незрівняний вибір футряних жакетів для пань. — Товар добірний, виконане першо рядне, поручає магазин і першорядна робітня футер **АНДРІЯ КУЗЬМ.НЬСКОГО** у Львові, ул Валога 9 (будинок Львівського Банку). 20 процент дешевше як всюди.

ної і симпатичної постаті, як Маркіян Шапкевич, а велика частка\*) окружних інспекторів шкільних прямо ігнорують ці розпорядки, складають їх до актів, або як директор ставіславської польської гімназії зробив, що заповів в сам день ювілейний ученикам руским, що можуть піти на богослуження за Шапкевича, умисне в тій цілі, щоби торжество не відбуло ся, або щоби обходи відняти всяку ціху торжественности, хоч на польських обходах, як нам відомо, навіть деякі окружні інспектори виступають в сокільських строях?!

Який настрій для польско-русского порозуміння може викликати таке поступоване, що мимо домагань руских громад, де число дітних шкільних доходить не раз до 500, щоби там зорганізовано чотирокласову школу, здержують ради окружні предлогу до організації роками і творять там в однокласових школах по кілька надетатових посад, щоби лише не допустити до чотирокласової школи, бо громада домагає ся в ній рускої викладної мови?!

Ми навели лише тих кілька подій, щоби вказати, що до витворення відповідного настрою треба передовсім доброї волі міродатних чинників, а коли дневник Подоляків боїть ся „byle sena jego (porozumienia) nie była zbyt wysoka“, то на се скажемо, що українско-русский нарід не хоче нічого иншого, як того, на що вказав навіть „Wiek Nowy“, „redde cuique suum!“ або що висловив Маркіянів син так влучно: „не чужого ми бажаєм, а свого то права!“.

\*) Доходять нас що раз більше вісти, що се не були одиначі і просимо наших дописців о дальші дані в тій справі. — Ред.

О. Др. Іван Уде.

## Ми католики, а протиалькогольний рух.

(Розвідка поміщена в 1. ч. IX. р. часописи „Der Alkoholgegner“).

Вступне словце перекладника.

Я вправді вже від довшого часу займаю ся справою алькогольною, та пізнати її основніше лучила ся мені нагода що йво ту в Градци.

Другий австрійський протиалькогольний конгрес (получений з протиалькогольною виставою), який тому місяць тут відбув ся, утвердив мене в моім переконанні, що Українці — що до алькогольного питання — остали не лиш позаду таких народів як Американці, Англіїці, Фінляндці, Шведи і ин., але навіть позаду усіх инших славянських народів. І так пр. Поляки, Чехи, Словінці і т. д. о скільки не мали на конгресі відпоручників, то бодай обіслали виставу множеством видавництв, таблиць і подібними річами, а лиш про одних Українців годі було хоть би яку дрібницю довідати ся.

То все, а ще і много инших причин, зміцнило мене в моім погляді, що вже крайна пора почати і нам систематичну, правильну борбу з алькоголем. А як дотепер, то у нас така боротьба стрічає великі перепони, бо загал несвідомий ваги справи, її собі зовсім легковажать. До освідомлення загалу може тут мабути найбільше причинати ся печатане слово.

Я мав намір написати окрему розвідку про алькогольне питане, та головно з недостачі часу треба було сей намір відложити на пізніше. Та щоби бодай як так протиалькогольному рухови пособити, постановив я час від часу перекладати відповідні протиалькогольні статі і давати їх до печати. До поміщування тих статей вибрав я „Руслана“, бо „Діло“ так заняте політкою, що не знаю, чи знайшло би місце на культурно-суспільній статі, та ще й тому, що одна з тих статей є писана в католицькій душі, а як раз на ту „католицьку“ статю кладу велику вагу.

Інтерес і зрозумінне для протиалькогольного руху, се покищо для нас католиків в Австрії, на жаль часто річі ще цілком не явані, хотій в останнім часі можна тут і там вказати на радісні причинки до католицького протиалькогольного руху. Многі, головно тоті, котрі в католицької сторони були би поклика-

ні на провідників в боротьбі з алькоголем, стоять безучасно, або навіть ворожо, позаду, а для „спорту“ борців з алькоголізмом мають часто лиш згрідний усміх, часто навіть лиш кпини і глузване.

Принайменше для фізіологічно соціальної сторони алькогольного питання повинен всякий думаючий чоловік — так можна би припускати — знайти настільки заінтересованія, щоби без упередження бодай з тим, познакомяти ся, що лікарські поваги, що поважні мужі науки говорять про порушене здоровля через алькоголь, та про соціальні шкоди алькоголізму.

Хто смотрить і студіює без упередження, сей мусить прийти до переконанія, що алькоголізм є народноч недугою та що уздоровлене спровадити може лиш радикальне средство, яким є загальний протиалькогольний рух.

Що докладне вяснене фізіологічних та соціальних шкідливостей, які іменно потягає за собою хронічне (правильне „умірковане“) уживане алькоголю, каголика так само обходять, як протестанта і вільномуляра, християнському суспільникови не менше є потрібне, як соціал-демократови або вільномудцеви, Німця не менше тикає ся, як прочих націй — се розуміть ся само собою. Ми всі без ріжниць релігії і партії, можемо і повинні тут спільно трудити ся, іти рука в руку. Але коли наша суспільна праця має вінчати ся успіхом, то поперед всего мусить між весь народ протягнути ся осьта головна теза, що кожда капля пива або вина або мощу або горівки або руму і т. п. є для дитини отруєю. Що йно тоді, коли просвітять ся молодіж про шкідливости алькоголізму, можливим стане і дійсно дасть ся досягнути уздоровлене нашого народа від хронічної язви алькоголю.

Та алькогольне питане має ще й етично-моральну сторону, котра впрочім під деяким зглядом представляє ся иначе дальшим тягом фізіологічно-соціальних шкідливостей алькоголю.

Оскільки отже входить в гру етично-моральна сторона алькогольного питання, то для свідомого католика виростає особливо високої задачі. Бо католицизм насупроти алькоголізму ніяк не відносить ся індеферентно.

Фактом є, що алькоголь через ушкодження нервового систему, підкопує також фізичну підставу до правдивого плеканія характеру, що він підбадьорувє пристрасть, позбавляє розваги і ослаблює волю. In vino luxuria — се давно звісна правда святаго письма. Та не можна поливати лилеї алькоголем; алькоголь і невинність се противности, які не дадуть погодити ся. Коли ми отже мусимо дивити ся, як наша молодіж, по части вже через само походжене від правильно „умірено“ пишчих родичів, стає в многих случаях ослабленою, дідично упослідженою і як нашу молодіж попрі то ще часто до постійного уживаня алькоголю запроважують і виховують, то мусимо побоювати ся про невинність і чистоту обичаїв сеї, в великій мірі залькоголізованої молодіжи.

Проте кождий католик, котрий глядить на етично-моральну сторону алькогольного питання, мусить бути — наколи він свій католицизм практично виконує — вродженням противником алькоголізму. Наша католицька релігія ставить прецінь яко основний, але не яко заперечуючий, лиш яко потверджуючий жите, принцип морального житія: „відмов собі, відречи ся, поборюй себе“.

Наша релігія жадає від нас, щоби ми все то жертвували, що є або що може дати почин до гріха, треба бути готовим жертвувати навіть ногу, руку, око, коли они загрожують моральному житю.

Хтож мав би тепер відвагу твердити, що правильне „умірене“ уживане алькоголю, як се стало ся сьогодні звичаєм устілки людей, навіть у дітній, не дає нікому почину до гріха? Хтож важив би ся заперечити, що многі своїм приміром „уміреного“ уживаня алькоголю та своєю шанобою для алькогольних напій стали для других причиною неуміреного уживаня алькоголю, а посередню причиною їх морального упадку? Чиж отже вовиду веду чого до погибелі алькоголізму, якому улягає много наших братів та сестер і так багато, Спасителеви так дорогих дітній, не є обовязком любови ближнього, ратувати инших,

хоть би навіть власним приміром повздержаности?

Св. Павло зрозумів своє високе посланництво яко апостол Христа, коли каже в першій листі до Коринтіян: „Там же, коли їжа блазнить брата мого, не їстиму м'яси до віку, щоб не блазнити брата мого.“ Се сказане по католицьки!

А чиж Спаситель „омліваючий з жажди на хресті, не є могучою принукою, если вже не до цілковитої повздержаности, то принайменше до як найбільшої умірености?“

З католицької сторони повинні вже раз перестали покликувати ся на Спасителя, котрий перемінив воду в вино,<sup>2)</sup> щоби вратувати свою щоденну „умірену“ скількість алькоголю в формі літра вина або й більше, або 4—5 склянок пива і кількох келишків горівки. Во виду алькогольної язви зробили би ми ліпше, наколи би через „пости і молитву“, через самовідреченя „сатану“ проганяли. Се є практичний католицизм!

Дальше наша католицька релігія є тою, котра приказує нам уникати всего, що нашому здоровлю може пошкодити. Своя річ, що щоби той релігійний мотив можна було наперед висунути, мусить его попередити поясенне про фізіологічні шкідливости алькоголю. Та сьогодні, принайменше образований католик, не може більше вимовляти ся незнанем, він може легко поучитись,<sup>3)</sup> що більше, наколи він своїм обовязком, яко католик, хоче задосити учинити, він мусить здобути собі відомости і не повинен задалегідь збувати ціле алькогольне питане увагою, що „умірене“ уживане алькоголю не шкодить. Та в першій мірі мусимо ми католицькі св'яченики, яко покликані провідники народа, поінформувати ся про алькогольне питане і яко св'ятлі взірці повинні ми вести перед. Головно католицький душ пастир з уряду обовязаним все можливе робити, щоби чинно урчинити ся до розважки дійсно істнуючого алькогольного питання, причинити ся словом і приміром. Школа і проповідниця, сповідальниця та личні зносини, дають прегарну нагоду до належного обговореня фізіологічної та релігійної сторони алькогольного питання. Не бажаю нікого винити — однак тут можна і мусить ся з нашої сторони ще много, вельми много робити.

Особливо в вид так дуже черезу алькоголь zagrożеніє младежи, повинні ми, католики, пригадувати собі часто слова Христа: „Глядіть, щоб ви не соблазнили ні одного з сих малих, що вірують в мене“, та ще на отсі другі слова: „Пустіть діток приходити до мене, таких бо царство небесне“. Напоєю найбільшою і найважнішою задачею є всюда по всіх парохіях і громадах основувати товариства Ангела Хоронителя<sup>4)</sup>. В товариствах тих мусить зорганізувати ся католицьку молодіж до хрестового походу проти алькоголю. Ми, католики, у всім, що робимо, рішучо не можемо і не сміємо відступати від наших релігійних правил. Крім зрозумілих пояснене про алькоголізм, в товариствах Ангела Хоронителя дістануть діти до рук яко оружжє великі релігійні побуди нашої віри, з певністю не зі шкодою для дитини, ані зі шкодою для протиалькогольного руху. Зі свого власного досвідку можу сказати, як відносно легко можна позискати для товариств Ангела Хоронителя нашу католицьку шкільну молодіж, розуміють ся, коли родичі співділяють, а принайменше не противділяють.

Протягом чотиромісячної просвітної агітаційної праці, при помочи відчитів, зі св'ятійними образами, для родичів та дітній, удало ся мені зорганізувати в товаристві Ангела Хоронителя понад 1.800 дітній.

Коли ми, католики Австрії — католики в Німеччині звачно нас випередили — наберемо раз вікни пересвідченія, що ми на у службу протиалькогольного руху, крім понук природних, мусимо поставити ще надприродні понуки і благодати нашої віри, то невагом зникне в Австрії алькогольне пятно! Нумо до діла, католики Австрії, співділяйте з католицьким протиалькогольним рухом! Допоможіть обновити лице землі! Починайте освідомлюючи працю між младежию! Най спільно допоможуть природа і надприрода, щоби принести уздоровлене залькоголізованому родови людському.

З німецького переклав

н. р. к.

Примітки перекладника.

<sup>1)</sup> О. др. І. Уде, доктор богословія, прав і філософії, професор університету, є побіч професора техніки Райніцера, головним провідником протиалькогольного руху в Градци. Подібно і в инших містах Австрії та й за границею ведуть перед в борбі з алькоголізмом що найважніші личности. Та на жаль нам Українцям мабуде ще довго прийде ся ждати, нім наша інтелігенція зацікавить ся алькогольним питанем.

<sup>2)</sup> Як певно многим звісно, в часах коли Христос жив, не знали ще вина ферментованого, тільки вино неферментоване, отже без алькоголю.

<sup>3)</sup> Тим, котрі би хотіли з алькогольним питанем ближше познакомяти ся, добре буде прочитати собі ось тоті річі:

I. Чотири знамениті розвідки поміщені в пропамятній книжці „Просвіта“.

II. Dr. Bunge: a) Die Alkoholfrage (12 сот.), б) Wider den Alkohol (26 сот.).

III. Dr. Pfeleiderer. Bilderatlas zur Alkoholfrage (3 K.; ціна розмірно до величини книжки і скількості образків дуже дешеве).

Як згадані ту книжки, так і всі прочі алькогольні видзвництва можна замовляти через книгарню Н. Т. ім. Шевченка.

<sup>4)</sup> Многі абстинентські товариства (передовсім оден Гуттемплерів) ставлять собі між иншими за задачу, запровадити молодіж завчасу до борби з алькоголем. В тій цілі основують при товаристві окремі діточі кружки; до ряду таких кружків належить зачислити і німецькі „Schutzengelbund-и“. У нас організованам таких кружків повинні би зайняти ся братства тверезости зглядно філії „Відродженя“.

## Замітки і поучні для нас висновки з нагоди італійско-турецької війни.

(Конець).

(Як писала тому 250 літ Туреччина до Європи?).

Одно лиш смутить кожного віруючого християнина, що свята Земля, Божий гріб і всі св'яті для нас місця в Палестині остають під панованям Турків. Був час, що християни о сі св'яті місця вели війни з Турками. Однак після завойованя Константинополя 1454. р. Турками розвили они царство грецьке і стали дуже небезпечними для Європи. Гадка відзискає св. Землі застрягла а до того ще віра у християн змаліла так, що нині ніхто не думає о св. Землю вести війну з Туреччиною. Але при Божій помочи Туреччина сама розлетить ся яко порохнява будівля а тоді і Св'ята Земля (Палестина) буде освободжена від їх гнету.

Ми маємо і з того дві науки: 1) а то що вороги Христові все будуть зломані і самі себе знищать своїм власним оружжєм і глупотою. 2) Козацькі війська причинились до спасеня Європи від турецького ярма; а ті самі Русини від Відня, в котрого обороні ляли руску кров, не мають належної оцінки аві своїх прав. Марія Тереза і Йосиф II. цар австрійський пам'ятали о Русинах більше, бо увільнили руский нарід з підданства, будували школи заложили руский університет у Львові, руску семінарию духовну.

Се повинні би пам'ятати і винніши австрійські державники, що Русь проливала кров і спинала віками татарско-турецькі наїзди і була першим муром в обороні християнства і Європи. Через Русь не вдерлася дика орда татарська на Европу, бо она її здержала своїми грудьми, встелилася степи українські густим трупом, високими могилами, валами, ярами, замками а особливо запорожско-січовими курінями на порогах Дніпра-Словутці. За се вдерла ся орда турецька через царство грецьке. Прекрасні шені українські, козацькі, думи і оповідання згадують нашу славу бувальщину з тих часів, та порушають до сліз своїм оповіданем про коротане і неволю тяженьку неодного полонника українського, про побіг із неволі, про погороду і знущаня над вірою християнською, про льохи нори, в яких сотки і тисячі бранців страдало в оковах залізних, серед вогкості, голоду і холоду, биті нагайками та мордовані кияджалами і самовалами. Выглядали бідолашні мов тіни і нераз приковані до галер мусіли вєслувати і великі кораблі порушати по Чорному морю або гинути в копальнях каменя або инших тяжких роботах. Дівчата знов продавано як худобу в турецькі гареми. Так ді ялось віками. Неодна серце від серця було розлучене, неодна дитина розлучена від рідні і з туги за нею, за волею, за милою Україною гинула в тяжкій неволі.

Уста німіють, серце перестає битись, во-

лосє стає дубом, морозом переходять чоловіка а п'ястук мимохіть стискає ся, з очей лється слеза коли читає ся з історії про зв'єрства турецьких султанів, башв, везирів і цілої ватаги їх оборонців а розп'янателів укр. руск. народу.

Такого зв'єрства на своїй шкірі не зазнав певно ні оден нарід на сьвітї, тільки слїз вїхто не виляв, тільки горя, наруги, погорди і грабованя та убійства своїх внуків, дітей, батьків, матерей, дідів і бабусь і взагалї рїдних по народности вїхто не зазнав, що руський нарід за часів турецьких і татарських а опісля таки від своїх братів нїби і опікунів в білий день за часів Польщі і Москви.

Ми і не чуємо того прокляну, що з соток сердець гомонів все і всюда на своїх убійцїв, грабівників і гнобителїв своїх чувств релїгійних, народних, свого майна народнього, церковного, власного — особистого свого і цілого поневоленого народу.

І той нарід мимо того живє, правда не житєм повним але в злиднях, погордї, отупїлости. Вікова неволя відбилась на нашім народнім характерї, перейшла в задумчивість і рівнодушність про своє національне „я“. Говоренє, що нарід український вже пробудив ся, є пока що злудю, бо він не поворотно в отупїлости, в острасї і безрадности остає доси. Ся нїха нашого народу не дасть ся так скоро стерти, бо неволя набута віками всякнула в кров і кости єго, не зникла навіть в часї конституційнім за більше як 50 лїт. Єго всегда ошукувано, дурено, висискувано, не давно того, що він хоче, до того звив як 50 лїт системи політичної здеморалїзували українського невільника-велета.

Крім того і власні оборонці старались позискати народні верстви грушками на вербі і обцянками невдїйсненими. Нарід стратив довіру до своїх проводирів, бож они вибрали фалшиву дорогу облуди, зради, неавности, безсовістности і замість учити релїгійно поважаєний нарід з Богом усе зачинати, робити і кінчати, они почали безчестити всі сьвятощі народу, вперед Єпископів і сьвященників, опісля віру, Бога, катол. Церков. Замість нарід просьвітити, єго ще більше отуманили. Народови не дали они майже нічо, а все їздили на політичній конику і перлись насильно на провідників а при тім робили на тим знамениті інтереси особисті, подїбно цюсь як Трильовський на своїм послованю, що то вижебрав концесійку собі на залїзницю. Таких патрїотів у нас на жалє є велика сила а другі знов лїняві або тупі, то знов страха ради о хлїб насущній спольщились, знімчились або змосковщились і стались також невотребами для народу.

Ось такі то гадки насунулись менї, коли згадата прїйде про наше бїдолашне житє народне, про нашу бувальщину кровю злиту і про тепершність, потом і моволями відзначену. Чи той нещасний нарід руський все має бути невільником, джавром, рабом і погноєм для чужих експансивних цілій культуральних, політичних, обрядових і т. д. іншим народам, родам і державам? Дасть Бог запануєм і ми в своїй рїдній хатї.

о. Г. К.

### З державної ради.

В дальшїй дорожній розправї промовляв вчєра пос. Вацєк (чєск. агр.), а по нїм п. Рознер, котрий кратякував звіт дорожньої комісії і виводив, що сей звіт стверджує, що комісія дуже далеко переступила своєю компетенцією, займаєла ся іменно всякими можливими справами, котрі лише мали в дорожнює що небудь спільного. Бєсїдник каже, що не остав би ся ані оден закон, наколи би в сей спосіб мало ся перевести ревїзю законів. В тих справах не можна бути одностороннім. Задача дорожньої комісії не була легка, є однак похобною, если помотанї справи розвязує ся звичайним способом. Справа дорожній є власне помотана, а предложенї комісією вєски є дуже простї. Не старано ся положити границї що до скільности привозу мяса без вгляду на інтерес рїльництва, але також зі сторони аграрїє не появив ся в дорожній комісії ні оден вєсок в справї можливого довозу мяса. Всї вєски аграрїє в дорожній комісії виходили зі становища, що австрійське рїльництво зможе покрити внутрішні потреби консумції. Тимчасом так не є, а особливо в тім році посухи.

Дорожня комісія повинна була подати способи, які могли би принести пільгу; зміна ценової політики вїчого тут не вїдє. В Англії є велика дорожня промислових продуктів, мимо сєго, що нема там цїа, дорожню середників викликали у нас не лише кошти продукції, але також і ті кошти, котрі повстають, заки товар, переходячи з рук до рук, дістане ся кінця до консумента. Усунєне всякого посєредництва належить також до ідеалів. В кожнім випадку відносини що до продукції і пошестїй у худоби в останних часах значно поліпшили ся.

На усунєне дорожній мяса є два способи: зменшенє консумції і підвишенє продукції худоби. Зменшенє консумції повинно наступити не в робїтничих або селянських класах, але в середнім станї. Зменшенє консумції було би там не лише можливе, але навіть пожаданє. Кождий лікар потвердить, що в середнім станї від давна є захитана рівновага межї мясною а иншою поживою. Не можна однак нїяк ждати на зменшенє тої консумції. Не лишає ся отже нічого иншого, як довіз мяса і худоби. Зї становища господарского відповіднійший є привіз мяса вїж худоби. В теорїї трудно означити границю, повисше котрої привіз мяса мїг би пошкодити годівля худоби; в практицї можна лекше на се питанє відповісти. В кожнім разї довіз не повинен бути більший, як дефіцит і не повинен довше тривати як недостача. В довозї мяса входять передовсім в рахубу балканські держави.

Нинїшні відносини в справї дорожній мяса належить уважати за перемиваючі і не належить їх брати зі становища політичного. В тїй справї не то є найважнійше, чи ми мусимо питати ся Угорщини і чи правительство має обовязок придержувати ся ухвал палати, важнійше є се, що не може знайти ся таке правительство, котре могло би перевести односторонні зарядженя, зверневі проти одної галузи продукції. Не о се розходить ся, чи правительство має придержувати ся ухвали палати, але о се, чи палатї вільно ухвалювати таке, що не може бути виконанє. Належати на се, що би парламент ухвалював неможливі до сповненя ухвали, значило би ставити парламент в ролї винувника. Хто додержує вірности сєму парламентови, мусить уважати на грозачї сєму парламентови небезпєки. Кожда неможлива до виконаня ухвала палати є для неї небезпєчна, тому, що сна є водою на млин тих, котрі кажуть, що парламент є непотрібний.

В тім дусї просить бєсїдник палату, що би прийяла можливу до переведеня ухвалу. (Оплески).

Після Рознера промовляв п. Шрафль; на сїм перервано розправу. На конець полагдженю наглий вєсок п. Габермана в справї брацких кас, відтак засїданє замкнено; слїдуючє відбудє ся ві второк.

### Італійско-турецька війна.

**З поля бою.** „Tribuna“ доносить з Бенгазі, що около 500 турецьких жовнїрів і 15.000 Арабів зосередило ся в віддалєню 8 до 10 кілометрів на полудни від міста. В містї мир. По розстріленю 2 Арабів, що переходували проти заборони італійських властей орузе та амуніцію, Араби добровільно віддали тисяч нових карабїнів і скринї амуніції.

З Триполїсу пишуть до „Tribun-и“, що операції на схід від міста зачнуть ся сейчас і потревають 10 днів.

Італійські власть жалують ся, що при толеранцї французьких властей Араби і Турки одержують з Тунїсу поживу та амуніцію.

**Італійська фльота перед Дарданєлями.** „N. fr. Presse“ печатає нинї депешу з Риму під датою 16. с. м. отсєго змісту: Нинї вєчером обїгла в Рвмі чутка, що італійська фльота стала протї Дарданєлїв. Пізнім вєчером появило ся окреме виданє дневника „Tribuna“ з потвердженєм сеї чутки і з запевненєм, що борбардованє кількох кріпостей, положених на берегах Дарданєлїв вже або зачало ся, або невагом зачне ся. Перед Дарданєлями стоїть 18 великих італійських вєзних суден. Телеграфїчний підводний дрїт між островами Родос і Лємнос перерваний. Запал в Рвмі є печуваний.

**Найновїшї вїсти.** Аг. Стефанього доносить з Триполїсу під вчєрашню датою: Нєпогода на суші і мори трєває дальшє. Вєзні кораблі

і пароходи мусїли оставити порт і виплисти на повне море. На східній лїнії нашого (вн. італійского) вїйска відбуло ся малї зустрічі. Наша артилерія дала кілька стрїлів на віддїл верхоблюдїв. В богато місцях найдено до кількох тисяч штук арматних набоїв. Богато з них, коли їх нищено, вибухло. Біля Замзур стоїть віддїл вложений з 2.000 Арабів і 100 Турків з Арябами. Потверджує ся відомість, що санїтарні відносини у ворожїм вїйску є некорисні і що Араби з кожним днем виявляють що раз більшу неохоту до вїйни. Турецький комендант видає приказ, в якім під карою забороняє Арабам оставляти ряди турецького вїйска.

Аг. Гаваса доносить з Триполїсу, що в причини кількадевої зливи наступила повїнь, котра в італійськїм таборї наробила багато шкоди.

**Дезерція перед вїйною.** Італійська поліція скрїпила свої становища на швайцарскїй границї, що би унеможливити дезерцією резервїстїв, покликаних до оружя.

**Контрабанда.** Італійські торпедовці придержали корєбєль австрійского Льойда „Вагон Вєск“, котрий вїз збіжє до Швайцарїї. Перешукано цілий корабель, що би пересьвідчити ся, чи не вєзє вєзної контрабанди.

**Скрїпленє границь в Боснїї.** З оглядом на берлїнські донєсеня, немов би Австро-Угорщина довершила пересунєня вїйск в Боснїї та Герцєговинї, вїденська печать стверджує, що до сїх відомостей не треба привязувати великої ваги. В Боснїї та Герцєговинї видано лише деякі поліційні зарядженя для скрїпленя границї. Сї зарядженя є природним відгуком подїй, викликаних італійско турецькою вїною і заповїдженю акцією італійської фльоти на Егєйськїм мори.

### Ворохобня в Китаю.

З Пєкіну доносять, що Юаншїкаї відказав ся рішучо від прийнятя достоїнства предсїдника міністрів. Заявив учасникам національних зборів, що задача привєрненя правильних відносин переходить єго сили. В Пєкїні кружляє чутка, що Юаншїкаї дав національним зборам пораду, що би усунули володїючу династію, бо нема иншого виходу. Перед прийятєм відпоручників національних зборів Юаншїкаї нараджував ся з членами двору. Цєсарєва-вдовица і князь регент благає єго із сльозами, що би прийняв предсїдництво кабінету і зберїг державу від упадку. Юаншїкаї відповів, що не може зобовязувати ся до нічого, бо мусить найперше порозумїти ся з національною радою тому, що тепер напер надходить ся власть в руках народу, а не двора.

Після телеграми з Пєкіну, що наспїла до Лондону, заявив Юаншїкаї одному з представників зарграничних держав, що буде мусїв рішити ся на утворенє кабінету, що би запевнити собі поміч можливе великого числа провинцій. Провінції, які проголосили свою самостійність, задержують єї на разї, однак правительство буде змагати до відєисканя їх для династїї.

### Просимо відновити передплату.

### НОВИНКИ.

**Калєндар.** В недїлю: руско-кат.: Павлаєп.; римо-кат.: Єлисавети. — В понєдїлок: руско кат.: Єронїма; римо-кат.: Фелїкса.

**Членів „Християнсько-суспїльного Союзу“**, котрі ще не зложили вкладки, упрашас ся о надїсланє як найскорше з оглядом на видатка, які получені з організаційними приготєвленнями. Члєнські грамоти і инші потрібні друки виготєвляють ся і будуть невагом доручені члєнам. Вкладка просимо прислєлати до „Християнсько-суспїльного Союзу“, Львів ул. Хмельовского ч. 15. II. Тут також приймають ся зголошеня нових члєнів. — Від Старшини „Християнсько суспїльного Союзу“.

**Ексц. Преосьв. Єпископ К. Чєхович** вїзидить дня 19. с. м. з Перемишля на протяг одного тижня.

**„Общество Качковского“ ширить православїє.** Ми мали вже нагоду подати за „Отчє-

томъ“ „общества“ вїстку, що оно висїлає галицких „дївушек“ „в Лїснєю“ під Почаїв, що би они там научили ся „немножко“ хазяїства і „немножко“ православїя. Нинї зазначуємо, що те саме „общество“ видало передрук з петербурскої „Всемирной Иллюстрації“ квізючку п. в. „Савонарола, Историческій очеркъ“. Який дух супротив католицької церкви вїє з сеї книжочки видно хоть би з слїдуючого уступа:

„Въ Римѣ собралось ковлявє къ выбору „нового папы — всего 23 кардиналы“.

„Флоренція бажала вмітї папою Асканью Сфорцу, но сей продалъ (!) свои голосы испанцу Родервго Лєнауолѣ Боржїю. — За извѣтїємъ пяти кардиналовъ, продали Боржїю свои голосы и всѣ прочїи кардиналы, и такъ вышєль избравнымъ папою за гроши (!) 11. сєрнїя 1492 Боржїя подъ именемъ Александр VI.“ і т. д.

Таке містить видавництво, призначенє для католицького народа! А таких, вибачте за слово, підлях інсинуацій супротив папства є в сїїй книжочцї більше. І що на те говорять члєни видлу „общества“ сьвященники: о. сов. Іван Давидович і о. Іван Бєлїнкєвич з Грибович? Що кажуть на те крилошани та сотки сьвященників, які є члєнами сєго „общества“? Може знов о. др. Мишковскїй та о. др. Дорожнїйскїй напишуть якє „пропамятноє письмо“, в якім готові доказувати, що не „общество“ Качковского, але „українцї“ підкопують авторитет католицької церкви?..

**— Звїсний пан Ляховскїй директор III. гїмн. в Станїславї**, котрий старає ся, щоб в єго школї не було руського катєхита (до тепер ще нема!) — як нам пишуть — перейшов до дневного порядку над розпорядком ц. к. краввої Ради шкільної в справї Маркїяново обходу.

Усі школи східної Галичини мали вїдний день від науки, щоб учєники взяли участь в загальнім обходї в чєсть Шашкєвича. В школї п. Ляховского відбула ся як звичайно наука. А хїба для кили коло 1/4 на 11. а в деяких класах 5 минут перед 11. год. відчитано учєникам, що греко-католики мають вільний час від науки до 11. год. Нїхто отже з учєників не мїг користати з сєго звїзненя. І підчас коли усі школи були в тім дни на торжєствєннєм Богослужєннє в церквї нїхто з учєників школи п. Ляховского не мїг бути. А Русинь в тїй школї є більш сотки. Так топчє ся, так зневажає ся тут усякий закон чи розпорядженя ц. к. кр. Ради шкільної! Пан Ляховскїй певний себе! Він же є презєсом towarzystwa Szkoły Ludowej, prezesem organizacyi politycznej dla okregu stanislawowskiego, заслужений działacz narodowy в часів виборів etc. etc. Сє чиста провокація! Quousque tandem!

**— Обмеженє сьвят.** З Відня доносять, що на конференції австрійского єпископату, котра радить у Віднї від 7. с. м. більшість єпископів заявляє ся проти обмеженя числа католицьких сьвят.

**— Вѣдь таке бываєть даже в царьской семьѣ** — сказав раз о. Йоанн Мащак з Лїпницї горїшної, коли серед „истиново-русского“ табору найближшї прїятелї д-ра Дудикєвича прали „запачканий“ говор коломийского „пѣтуха“ і очищували єго з нїкчемного постуку супротив жени сов. Лїсковацкогє, якому Дудикєвич завдячував дуже багато. Не надїв ся о. Мащак, що Немєзіс їде на бистрїм конї, бо саме тепєр дїждав ся у своїй власній родинї розоводового процесу. На свою розраду може о. Мащак повторити лише власні слова: „Вѣдь таке бываєть даже в царьской семьѣ“. Да, да, бываєть... а Немєзіс мстить ся за те, чого не вільно похвалити ані терпїти серед сьвітських людий, а не то серед духовєнства...

**— З провинціонального житя.** „Яворівскїй Голос“ доносить, що дня 7. с. м. опинила ся „Каса Залїчкова“ в Яворовї, в якїй панували доси безмежно Польяки, в руських руках. Величезною більшістю вибрано цілу управу, надзираючу раду та дирекцію із руських кругів. До Ради надзираючої вибрано головою о. Льва Левнїцкого, пароха в Яворовї, а члєнами між иншими о. О. Крайчїка, пароха в Яворовї (малє передєм.) і судїю Володимира Яремє.

**— Наданє стипєндїй.** Намїсник надав опорожненї стипєндїї з фонду наукового призначеного для молодєжи руської народности в річних квєтах по 210 К почавши від шкільного року 1910/11 отрим слухачам права і фїлософї у львівскїм унїверситетї: Іванови Яки-

мови, Андрееви Музиці, Николаєви Малицькому, Петрови Пав. Михайлуцьови і Николаєви Ключкови, а в краківському університеті Антонови Крижановському. Крім того признав намісник дальше право побору тож стипендії Іванови Булі укінченому слухачеві права в краківському університеті і укінченому слухачеві філософії в університеті в Градці.

— Протест „Красового Шкільного Союзу“. Коломийська українська громада рішила оснувати з нагоди Шашкевичевого ювілею приватну учительську семінарію під фірмою проєктованого в Коломиї товариства „Рідна Школа“. Проти сих проєктів коломийської громади особливе проти основи „Рідної Школи“ в Коломиї, виступив дуже рішучо „Краввий Шкільний Союз“ і оголосив протест проти одностороннього постування коломийського комітету, який не чекаючи основного обговорення шкільної організації на краввем шкільнім з'їзді у Львові в дні 8. грудня, поспішився з заснованем льокального товариства „Рідна Школа“ для всекраввої діяльності. По думці „Красового Шкільного Союзу“ товариство „Рідна Школа“ із всіма найвищими атрибутами може ествувати лише в осередку Галицької України у Львові і від него може виходити по зрілій розвазі почин до оснуження шкіл і т. д. Протест підписаний п. І. Кивелюком та проф. Сальом. — Оно все слушне і справедливе, але „Краввий Шкільний Союз“, чи „Рідна Школа“ не повинні бути також односторонні і то побіч гімназій повинні оснужувати також учительські семінарії.

— Як робить ся дорожню? На площі Смольки у Львові щойно розпочали будувати чотириповерхову каменницю для союзного Банку і ще треба пождати довгого часу, заки каменниця буде служити своїй цілі, а вже найшли ся купці і дають властителям великий зиск. І не мають дорожити помешканя у Львові.

— Що се? „Прикарпатская Русь“ (ч. 622) містить таку оповістку русофільського студентського „общества Другъ“: „Исполняя постановленія устава §. 12 точка б и §. 20 точка п. обв'язуемъ, что товарищи: (наведено 64 імен студентів) перестали бытъ членами общества „Другъ“. Ся оповістка така неясна, що на тему виключення майже всіх членів з товариства (остало ся найбільше 10, бо русофільських студентів більше й нема) рознесено по Львові всілякі вісти. Варто би знати, яка причина масової дезерції юношів? Чи якийсь новий скандал між русофілами, чи нехить бути жертвенними козлами авантурничої політики гр. Бобринського, чи недостача кваліфікації на „новословянських“ послід від російського генерального штабу, чи якесь спроневірєне в орудуваню пасобіями, чи вкінці може порозумнійшали? Побачимо, як се вяснить „підяремний“ орган гр. Бобринського.

— Утеча Січинського. Наші читачі знають про арештованє д-ра Ярославича та студ. Вітовського під замітом визволення Січ. з тюрми, із Станіслава доносить, що д-ра Ярославича випущено на свободу, а також студ. Вітовський леда хвиля опустить слідчий арешт.

— Архієпископ Фердинанд Кароль оженив ся, як звичає „Wiener Abendpost“ за границею без дозволу цісаря. Цісар згодив ся на зложєне ним архієпископське і військових достоїнств. Архієпископ прибрал назвище Фердинанд Бург.

— Страшна родинна драма розіграла ся вчєра в домі б. шефа секції Гольцкнехта у Відні. Справа була ось яка: 25-літній судовий практикант др. Маткович був від кількох літ домашнім учителем Гольцкнехтів і старав ся о руку їх дочкі 24-літньої Марії. Одержавши однак відмовну відповідь, рішив піметити ся. Вчєра по полудни, коли родичів не було дома, війшов відкиненим любовником задними дверми до мешканя, а заставши в комнаті свого ученика 17-літнього Юр. Гольцкнехта, якого приготував до матури, убив єго на місці револьверовим стрілом. На відгук стрілів надбігла сюди Марія і єї брат Роберт. Влучним стрілом убив Маткович Марію, та ранив смертельно трєма стрілами Робєрта, який помер в годину після замаху. Наконєць убийник відобрав собі жите.

— Побите польського священника. В Людвінові коло Кракова лучив ся оноді випадок котрий свідчить про незвичайно сумні відносини серед міського населєня перенятого соціалістичними і радикальними кличами. Ціла справа представляє ся ось як: Катехит тащної народної школи о. Крочек з костела

„Божого Тіла“ в Кракові вивів діти зі своєї класи, де була дуже душна атмосфера, на поле перед школою і ту научав дітий релігії. В часі викладу надійшов робітник Ян Ломзік, котрий був вже караний за крадіж а навіть святотатство і без найменшої причини почав в присутности дітий лаяти і визивати священника. Священник казав напасникови віддалити ся та не спиняти науки. За се Ломзік кинув ся на него і почав бити, а звернувши відтак на землю копав немилосердно, по звичрачому ногами. На крик дітий збігли ся прохожі і вирвали священника з рук розбішеного напасника; єго увязнили з великим трудом поліція а разом з ним дві єго товаришки, котрі найбільше перед поліціянтами за ним заступали ся.

— Число Жидів в Чехах після оголошенних чєским намісництвом вислідів останньої переписи населєня значно зменшило ся. 1900. р. було в Чехах Жидів 92.806, а після спису з 1910. р. лише 85.599, т. є менше о 7.207, або поєрх 7 прц. А наша Галичина виказує все а все висше число сеї сарани кормленої кровавим потом нашихєлян.

— Поетичний кутки.  
Клич Маркіяна.  
Збуди ся,  
Просни ся,  
Українське дитя.  
З позаранку очи вмий,  
Іскру викрєши з грудий.  
Йди до красшого житя,  
Все вперед,  
В красший свѣт!  
Сьміло враз,  
Поки час,  
Молоденьку грудь настав  
З свій милий рідний край,  
Рідну мову і звичай,  
В обороні своїх прав,  
Власних прав,  
Грудь настав!  
Матїєва, 11. XI 1911.

М. Дороцький.

Оповідки

— Львівський руский народний театр в Стрию (Сяля „Народного Дому“. Початок о год 7-30. вечером).

В неділю дня 19. с. м. „Маруся Богуславка“, народний образ зі співами і танцями в 5 діях М. Старицького.

Ві второк дня 21. с. м. „За друзі своя“, образ з жатя болгарского народа в 5 діях В. Товстоноса.

В середу дня 22. с. м. „Оповідка Гофмана“, опера в 4 діях а 5 відслонях Оффенбаха.

В четвер дня 23. с. м. „Козел офірвий“, фарса в 3 діях Штайна.

— Маркіянові свята. Народа відоручників „Читальня“ і „Січий“, бобрєцкого повіту в справі Шашкевичевого обходу в Бібрці відбудє ся дня 20. листопада о год. 2. по пол. в комнатах тов-а „Руска Бєсїда“.

— Загальні збори товариства Вакаційних Осель відбудуть ся дня 27. листопада (в понеділок) в „Рускій Бєсїді“, не о год. 4-її, але о 6-її зглядно 7-її вечером.

Посмертні оповістки.

— О. Михайло Гула, парох в Борщєві, радник єп. Консистоїї і висл. декан, упокоїв ся в Будапєштї, в 75 р. житя, а в р. 49 р. священствєна. Покійник помер трагічною смертю під колєсами електричного трамваю, не могучи задля старєчого віку уступити ся в дороги перед надїждаючим возом. В. в. п.!

Телеграми

з дня 18. падолиста.

Відєнь. Pola. Korr. доносить, що коло польське назначило пос. Длугоша на міністра для Галичини. (Мін. Залєський буде міністром скарбу).

Будапєшт. (ТКБ). Міністер скарбу Люкач нечаяно занедужав.

Київ. Випущено із слідчої вязниці всіх підозрєних о участь в убийстві Столишина.

Париж. (ТКБ). Аг. Гаваса доносить з Триполїса, що внаслідок зливних кількадевних дощів настала повінь, котра саричиняла в італійським таборі значні шкоди.

При закупні товарів просимо покликати ся на наш дневник.

Абітурієнт гімназійний

без матеріальних средств до удержаня просить в той спосіб добрих людей о лекцію на селі. Підійме ся вести курс приготуваючий до гімназії. „Сирота“ Львів poste restante головна почта.

Різьбарів дуже добрих, солідних не дорогих для виготовленя іконостасів, престолів і др. має власне в сій хвилі львівська „ДОСТА-А“ ул. Домініканська ч. 11. 317

ІКОНОСТАСИ

у всіляких стилях виконувє по дешевих цінах  
робітня різбарска  
ДМИТРА СТАЩИШИНА  
Львів, Рицєрска бїчна 18.



АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН

у ЛЬВОВІ  
ул. Валова ч. 9  
поруєає машини першорядних фабрик до шитя, гафту, трикотових виробів і панчошницьких  
Принимаю машини до направи й замїни. Наука шитя, гафту та панчошництва безплатно.  
304 Цїнинки на жаданє даром і безплатно.

Фортеп'яни

і п'яніна в найбільшій виборі як все в складї фортеп'янів  
И. Муссіль  
у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 7.

Перша найбільша 25 покоїв богато заосмотрєна

Галєя окаянна Doroteum у Львові

лише при ул. Лїндого 6 (бїчна Копєрника)  
продавє в вільної руки без

Лїцитації

вживані і нові меблі, що походять із спадщинових, конкурсних мас, з лїцитацій і з приватних домів чи то з причини повдовїня, перенєсеня, виїзду, або інших родинних відносин Тепєр є такі предмети дешєно до набутя: 2 фортеп'яни, кілька ідалєнь, сьпальні і сальони, бюрові й канцєлярійні уладженя, уладженя мужєських покоїв кавалєрських, шафи на книжки, бюрка, бібліотеки, крісла, кредєнси, столи, отоманн, єсфи, кавалп, зеркала, лямпи, годинники, перські і вшї дивани, портїєри, тїєри, образи, мідорити: старинности, меблїки, порцєляни, огнетрєвалї каси, машини до писаня, машини до шитя, мосяжні меблі, зелїзні, бляшані, як і загалом усякі бюрові уладженя по дуже низьких, аж до здивованя цінах.

ЗАМІТКА. Відпродуючим свої домові уладженя платимо найсоліднійші п'яни, полагаємо замїни, вимїни та перехованя. — ДОРОТЕУМ, ЛЬВІВ, ул. ЛІНДОГО 6 (бїчна Копєрника). Порозумїне з провінцією листовно.

РЕВУН

сатира Осипа Маковєя з образами Струханчука

коштує в Книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтєвою перєсилкою 1 К 20 с).

ГОЛОВНИЙ СКЛАД РОСИЙСКОГО ЧАЮ

О. КОЗОРУСЯ в Тусятині

(росийський кордон)

поруєає оригінальне пакованє Ви Ко росийского чаю по п'їв:  
за 1 фунт росийської ориг. „Ароматичної“ К 6-00  
„ 1 „ „ „ „Імперіаль“ „ 5-20  
„ 1 „ „ „ „Мєлянж“ „ 4-40  
„ 1 „ „ „ „Вїсївок“ „ 2-40  
з найлучших чаїв власне опакованє „

Замовленя понад 20 К франко почта і опакованє. Висилка почавши від 1 фунта.

З публичної лїцитації, походять нові меблі продають ся по слїдуючих цінах: Сєцєсийний кредєнс К 45, отомана К 26, шафи К 30, сьпальня К 190, ідалєня К 140, столи К 9, уладженя кавалєрської кімнати К 120, плюшеві сальони К 90, магонїзовані сальони К 180. Крім сєго чимало образів, крісел, столів, шаф, кредєнсів, канап, єтолїєв, занавїс і фіранон. — ДОРОТЕУМ“ ул. Лїндого ч 7 (бїчна Копєрника). По, озумїне з провінцією листовно.

УВАГА! Нашє підпрїємство купує і посєредничить в продажї меблів з приватних домів, з конкурсних і спадкових мас — приймає усьо обстанову до перехованя.

Фабрика меблів Франца ЗАЙЦЕРА (Zeiser)

поруєає найдешєвшд  
Сьпальні, ідалєні, Сальони, Канцєлярїї, матерїї ітд.  
ЛьВІВ, Пасаж Міколяша.

Замовляє на остикий транспорт

ВИН

літургічних

приймає

Народна Торговля

у Львові.

Цїни вин при замовленях:

висше 100 літ., від 50 до 100, від 25 до 50 літр.  
Самородне 1-32 К. 1-36 К. 1-40 К.  
Гєгєляйсє 1-20 К. 1-24 К. 1-28 К.  
Гєрцєговинське 1-10 К. 1-14 К. 1-18 К.  
Австрійське 0-96 К. 1-00 К. 1-04 К.

Цїна за літру. Бочки платить ся єсбно, але до двох мїсєцїв можна звернути їх до СТРИЯ, а вся почислена квота звертає ся.

Фрахт вина з мїсєця іродукції до Львова оплачує товариство, а лише зі Львова замовляючий. Тисячі признань до перегляду. (12--14)

ДО АМЕРИКИ КАНАДИ

найліпше перевозить

Лїнїя Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Цїна перєправи кораблем 160 корон за дорослі єсоби разом з поголовним податком, а 90 К за діти понизше 12 літ з погол. подат.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Карпатя з Триєсту 28. листопада.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найбільші і найвєличавїші пароходи на сьвітї:

Маєїтанїя, дня 16/12 1910.

Мовританїя, 9/12, 30/12 1911.